Algemene beschouwingen begroting 2023

Het lijkt alweer jaren terug, maar het is pas 3 maanden geleden; die uitbundige zomer van 2022. Lange rijen voor Schiphol, stapels koffers tot aan het plafond. Vele festivals en feestjes werden ingehaald. Ook in Lingewaard puilden de terrassen en kermissen uit, alsof een biertje van 3 euro voor niks is. De horeca schreeuwde om personeel, wie een eitje kon bakken mocht in de keuken aan de slag. Kortom het was feest! En eigenlijk is dat niet zo gek als je bedenkt dat Corona ons allen 2 prachtige jaren heeft gekost.

Wel zag je in en buiten Lingewaard al vlaggen op z'n kop en incidenteel zag je een blauw-gele vlag. Er ontstond al iets van een onbehaaglijk voorgevoel. Ook in de landen om ons heen zag je regeringen zich oriënteren op veranderende tijden. Zo lagen in Duitsland in augustus al noodscenario's klaar voor het geval we zonder energie kwamen te zitten. In Frankrijk riep de president midden zomer zijn veiligheidsraad bijeen. Hij sprak van een grote ommekeer: het einde van overvloed en onbezorgdheid. In Duitsland is het overkoepelde begrip hiervoor "Zeitenwende" geworden.

En zo schoven in die waanzinnige zomer van 2022 twee tijdsgeesten over elkaar heen; namelijk "de grote bevrijding na Corona" en de "onttovering" van onze wereld, die in feite op 24 februari was begonnen met de Russische invasie in Oekraïne.

In deze "Zeitenwende" moesten we ook in Nederland op zoek naar oplossingen voor noodsituaties en nieuwe vraagstukken die zich aandienden.
Dat is voor geen enkele overheid makkelijk, ook voor Lingewaard niet. En wat zeker niet makkelijk is, is om de burgers aangehaakt te houden in een moeilijke tijd waarin de verschillen groter worden.

We hebben te maken met hoge en steeds verder oplopende kosten voor onze boodschappen, onze energierekening en ons levensonderhoud.
Dat betekent dat steeds meer huishoudens in de knel komen.
Als gemeente zijn we mede verantwoordelijk voor sociaal beleid en goed armoedebeleid, zodat iedereen mee kan blijven doen….
En daar komt nog een uitdaging bovenop. Niet alleen voor mensen met de laagste inkomens komen er uitdagingen, maar ook voor nieuwe groepen; mensen met stevige middeninkomens.
Om deze doelgroepen tegemoet te komen dienen we met een aantal partijen moties en amendementen in;

*Motie meedoenregeling;
Het college is zelf met een aanvullende informatienota gekomen inzake de uitbreiding van het armoedebeleid. Samen met SP en PvdA vinden wij daar ook nog een lidmaatschap van de bieb bij horen. Landelijk wordt er sinds jaren eindelijk weer geïnvesteerd in de bieb; want er gebeurt zoveel meer dan alleen de uitleen van boeken. Het is ook een plek voor ontmoeting, het bevordert de leesvaardigheid en de digitale vaardigheden.

*Motie kostendelersnorm

*Motie energiefonds voor middeninkomens

*Amendement schuldhulpverlening…(allen uitgebreid toegelicht tijdens afgelopen PA).

En voorzitter, we staan voor nog meer ingewikkelde opgaves. We moeten balans vinden tussen behoud van groene ruimte en het bouwen van woningen en de aanleg van wegen. Welke keuzes maken we daarin en hoe wegen we deze belangen? Daar komt nog een recente uitspraak in de zaak Porthos (stikstof) overheen.
Maak binnen dit perspectief keuzes waarbij natuur en groen prioriteit krijgen. We willen onze meerwaarde als plattelandsgemeente tussen Arnhem en Nijmegen in behouden. Bouw woonwijken zodanig dat het gebruik van de auto niet meer op de 1e plek komt en ga op zoek naar slimme oplossingen en andere vormen van vervoer en mobiliteit.

Betrek de burgers tijdig bij keuzes en grote veranderingen. Plaats de raad en de inwoners niet voor raadsels. In deze refereer ik aan de mail van inwoners van Loovelden betreffende zorgen over recente ontwikkelingen: “aankoop Zeegbos.” Waarom kopen we deze grond? Wat zijn de plannen? Dit doen we toch niet zomaar in tijden waarin we op de portemonnee moeten letten?

Zet daarnaast vol in op de energietransitie. In dit perspectief is het goed dat er een energiefonds is waaruit mensen tot een bepaald inkomen compensatie krijgen om hun huis te isoleren. Alles wat je bespaart hoef je ook niet op te wekken. We steunen daarom de motie "energie en milieu (D66); meer voor klimaat”.
Dan een woord over stikstof… Te vaak heeft Den Haag met kunst- en vliegwerk de kool en de geit willen sparen. Tenslotte is deze koers gestrand op de rechterlijke macht; de Europese Commissie wil niets meer door de vingers zien als het om onze mestverhouding gaat…. en wij als CDA Lingewaard begrijpen dat!
Maar wij snappen ook de gevoelens van de agrariërs die hun bedrijven in de knel zien komen. Wij vragen daarom aan ons college om datgene te doen wat kan bijdragen aan de manoeuvreerruimte voor onze agrariërs. Kijk kritisch naar wat onze industrie en ons verkeer aan de uitstoot bijdragen. Wij willen een eerlijke verdeling van de emissiereductiedoelstellingen.

Voorzitter; tot slot een woord over cultuur. Ik noemde het al; we leven in ingewikkelde tijden waarbij de verschillen tussen mensen, hun mogelijkheden en inkomens steeds groter worden.
Deze gevolgen, maar ook de gevolgen van individualisering; het "ikke ikke ikke" zijn overal zichtbaar om ons heen.
En wanneer we polarisatie het hoofd willen bieden is samen dingen doen belangrijker dan het politieke debat.
Cultuur is wat het CDA betreft het cement van de samenleving.

Lingewaard heeft ambities om te komen tot een Cultuurakkoord. Laten we hier een invulling aan geven waarbij we kwaliteit en continuïteit kunnen borgen. Voor het CDA betekent dat inzetten op cultuurbeleving in de volle breedte en het leggen van nieuwe verbindingen; van identiteit en tradities in de verschillende kernen tot en met musea, cultureel erfgoed, verenigingsleven en kunst.
U kunt hieraan uw steentje bijdragen door het amendement Cultuur- sportcoaches te steunen. Samen maken we Lingewaard dan nog wat mooier.